

Prijavljeno delo je dobro za vse!

Ali ste delavec?

Kaj sploh pomeni prijavljeno delo?

- Varstvo in prejemki: pokojnina, socialno zavarovanje, zdravstveno varstvo, plačan dopust in varstvo pred nezakonito odpovedjo ali drugimi kršitvami delovnega prava.
- Redno izplačevanje plač ter plačevanje prispevkov za socialno varnost in ustreznih davkov.

Ali sem prijavljen(-a) kot zaposlena oseba? Kontrolni seznam

Morali bi:

- **imeti pogodbo o zaposlitvi**, v kateri so navedeni delovni pogoji, obveznosti in pravice, informacije o delodajalcu in o tem, kdo je odgovoren za vaše plačilo;
- **redno dobivati plačilo**, prilagojeno številu dejansko opravljenih ur z upoštevanjem tudi nadurnega dela in posebnih dodatkov (npr. za nočno ali praznično delo);
- **uživati varstvo pred diskriminacijo** na podlagi biološkega ali družbenega spola, vere, narodnosti ali etnične pripadnosti na delovnem mestu;
- **uživati pravico do odmorov**, dela prostih dni in dopusta;
- **uživati pravico do odsotnosti zaradi bolezni** ter zaščite v primeru nezgod pri delu in poklicnih bolezni;
- **biti prijavljeni v sistem socialne varnosti**, na primer za primer pokojnine, brezposelnost, zdravstvenega varstva;
- **uživati pravice do zastopanja**, članstva v sindikatu in stavke;
- **vam redno plačevati prispevke**, npr. prispevke za pokojninsko zavarovanje.

Ali vodite podjetje?

Ali zaposlujete ali nameravate zaposliti delavce?

Kaj sploh pomeni prijavljeno delo?

- Spoštovanje delovnopравnih pravil in predpisov ter zagotavljanje pravic, do katerih so delavci upravičeni.
- Zagotavljanje lojalne konkurence med podjetji.
- Oblikovanje stabilnega in spodbudnega delovnega okolja, ki omogoča produktivnost na delovnem mestu.
- Izogibanje sankcijam, globam, obtožbam in tveganjem izgube ugleda.

Kot lastnik podjetja in delodajalec bi morali:

- biti pozorni na pogoje za zaposlitev, ki jih določajo predpisi v vaši državi. Preverite, ali:
 - ▶ delujete v skladu z vašimi nacionalnimi pravili za kolektivna pogajanja o plačah in s tem povezanih stroških,
 - ▶ plačujete davke in prispevke za socialno varnost v skladu s pravili,
 - ▶ pravilno izdajate plačilne liste,
 - ▶ zagotavljate bolniški ali materinski dopust in dela proste dni, počitnice ali letni dopust v skladu z ustreznimi predpisi,
- evidentirati svoje prijavljene delavce, število dejansko opravljenih ur in vse informacije v zvezi z izplačili v skladu z nacionalnimi predpisi in predpisi EU, ki se uporabljajo;
- upoštevati pravila o varnosti in zdravju pri delu ter zagotoviti varno okolje za svoje delavce;
- zagotoviti, da imajo vaši zaposleni pravico do zakonitega dela v vaši državi.

Če ste lastnik podjetja in ne veste, kateri predpisi v vaši državi veljajo za zakonito zaposlovanje delavcev, se lahko:

- obrnete na lokalni inšpektorat za delo;
- obrnete na nacionalno in/ali lokalno organizacijo delodajalcev;
- obrnete na institucije, pristojne za delovno pravo ter varnost in zdravje pri delu.

Za neprijavljenega delavca se lahko štejete, če ...

*... vam denar izplačajo
v gotovini in na roko ter brez
pogodbe – **to je neprijavljeno delo.***

Če nimate pisne pogodbe in vam delodajalec denar izplačuje v gotovini in na roko, ne da bi prijavil vaše delo ali plačeval davke in prispevke za socialno varnost, potem delate na črno.

*... se del vaše plače
izplačuje v gotovini in na roko –
to je neprijavljeno delo.*

Če vaš delodajalec prijavi le del vaših delovnih ur, preostanek pa vam izplača v gotovini in na roko, potem delate na črno. To vključuje neprijavljeno nadurno delo in dodatne izmene. To se morda zdi priročno, vendar krni vaše pravice, poleg tega nimate popolnega pravnega dokazila o delu.

*... ste samozaposleni, vendar
vas obravnavajo kot zaposlenega –
to je odvisna samozaposlitev.*

Če ste prijavljeni kot samozaposlena oseba, vendar delate pod nadzorom vodstvenega delavca, za vas velja določen delovni čas ali delate samo za eno stranko, ste morda navidezno samozaposleni. To pomeni, da ste obravnavani kot zaposleni, vendar nimate niti pravic niti varstva. V nekaterih državah se lahko, tudi če ste prijavljeni kot samozaposlena oseba, štejete za zaposlenega s polnimi delavskimi pravicami, zlasti kadar nekdo usmerja vaše delo, določa plačilo in delo opravljate prav vi osebno.

Kaj lahko storite?

1. Obrnite se na lokalni inšpektorat za delo

Inšpektorati za delo in organizacije nadzorujejo in pregledujejo podjetja. Svetujejo lahko, kako prijaviti neprijavljeno delo. Inšpektorati za delo pogosto nudijo informacije o vaši pravici do izterjave neizplačanih plač v skladu z zakonodajo EU.

2. Obrnite se na sindikat

Sindikati zastopajo delavce ter si prizadevajo za spoštovanje pravic in boljše delovne pogoje. Poleg tega sodelujejo v dialogu z organizacijami delodajalcev. Vzpostavite stik s svojim lokalnim sindikatom ali delavskimi zaupniki.

Preberite več

Na spletni strani **Evropskega organa za delo** lahko najdete svojo nacionalno kontaktno točko in pridobite nasvete.

<https://www.ela.europa.eu>

Evropski organ za delo
Landererova 12, 811 09 Bratislava I, Slovaška

Urad za publikacije
Evropske unije

Luxembourg: Urad za publikacije Evropske unije, 2025

© Evropski organ za delo, 2025

Print ISBN 978-92-9415-227-5

doi:10.2883/7977500

HP-01-25-025-SL-C

PDF ISBN 978-92-9415-226-8

doi:10.2883/5934245

HP-01-25-025-SL-N

Naslovnica: © Gorodenkoff/stock.adobe.com; © JackF/stock.adobe.com; © wavebreak3/stock.adobe.com. Notranjost: © K Seisa/peopleimages.com/ stock.adobe.com; © New Africa/stock.adobe.com